

ЛУГАНСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЛУГАНСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВО-ЦИВІЛЬНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ, ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ТА ТУРИЗМУ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

ПАСПОРТ

ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2020

м. Сєвєродонецьк

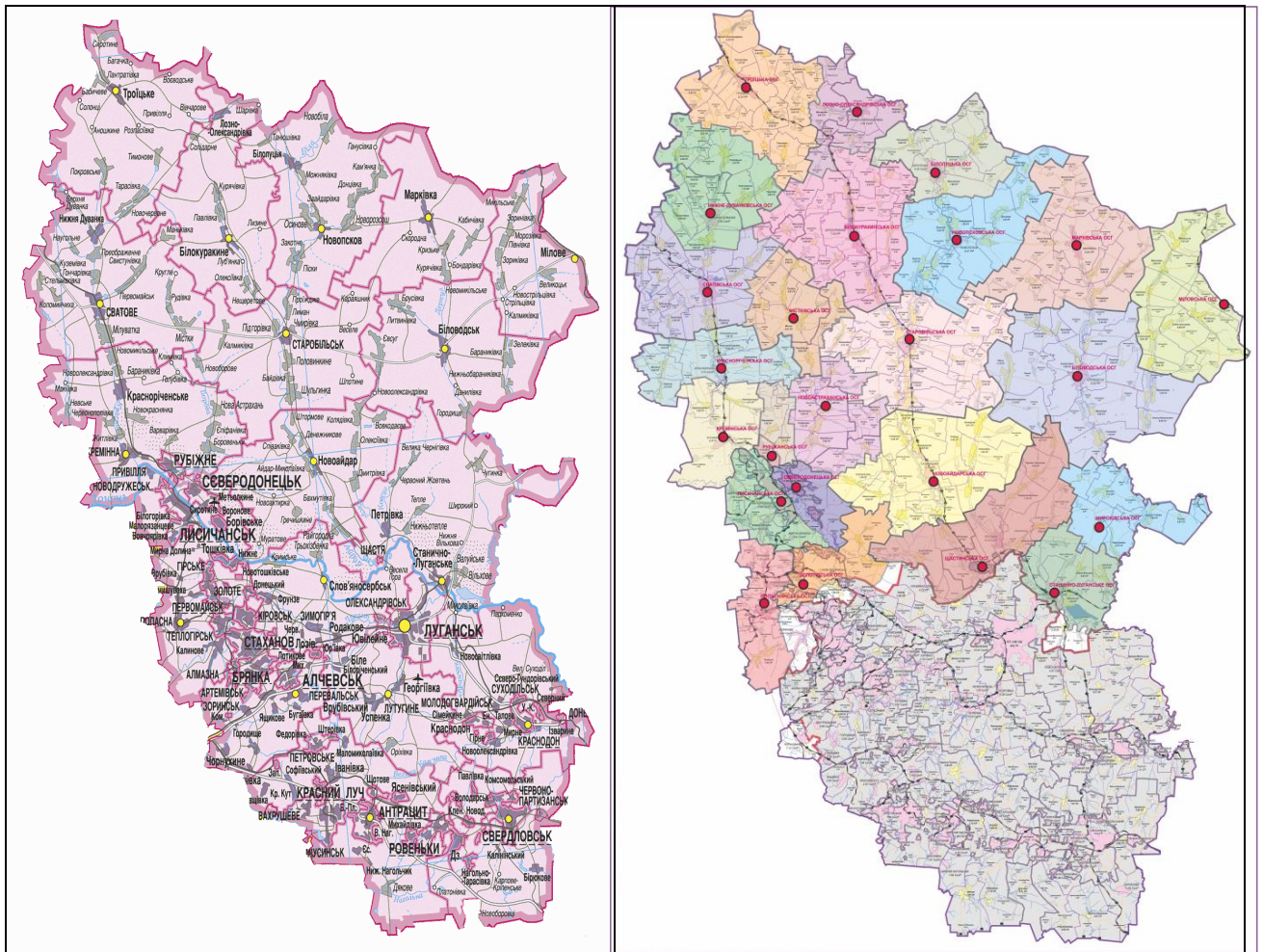
Герб Луганської області

Прапор Луганської області

Адміністративна карта Луганської області

ЗМІСТ

1. Загальні відомості про Луганську область	4
Адреса облдержадміністрації	4
Площа	4
Відстані	4
Географічні дані	4
Кордони	4
Адміністративно-територіальні одиниці	5
Об'єднані територіальні громади	5
Населення	5
Історична довідка	5
Природні ресурси	6
Заповідники	8
Структура земельного фонду	8
Питома вага області в економіці України	8
2. Децентралізація	9
3. Промисловий комплекс	13
Обсяги реалізованої промислової продукції	14
4. Сільське господарство	15
Виробництво харчових продуктів	18
5. Будівельна діяльність	19
6. Зовнішньоекономічна діяльність	20
7. Інвестиційна діяльність	22
8. Житлово-комунальне господарство	23
9. Демографічна ситуація	24
10. Ринок праці	25
Заробітна плата	25
Заборгованість із заробітної плати	26
11. Освіта	27
12. Охорона здоров'я	30
13. Культура	32
14. Фізична культура і спорт	34

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ЛУГАНСЬКУ ОБЛАСТЬ

Адреса облдержадміністрації

93406 м. Северодонецьк
 проспект Центральний, 59
 телефон (+38 0645) 70-50-85
 факс (+38 0645) 70-50-86
 електронна пошта info@loga.gov.ua

Площа

26,7 тис. км²
 4,4 % від території України, 10 місце серед областей
 18,8 тис. км² – площа території області, яка підконтрольна українській владі
 3,1 % від території України

Відстані

Відстань від Северодонецька до Києва:
 шосейними дорогами 734 км
 залізницею від Лисичанська до Києва 727 км

Географічні дані

Область розташована у північно-східній степовій фізико-географічній зоні.
 По території області протікає 122 річки, найбільші:
 Сіверський Донець, довжиною 265 км
 Айдар, довжиною 206 км
 Лугань, довжиною 198 км
 Деркул, довжиною 165 км
 Красна, довжиною 131 км
 Найвища точка – г. Могила Мечетна – 367 м
 Середня місячна температура:
 літня (червня) (+) 21⁰С, зимня (січня) (–) 7⁰С
 Кількість опадів – 400-500 мм на рік

Кордони: Межує з областями України – Харківською та Донецькою, з областями Російської Федерації – Белгородською, Воронежською, Ростовською. Довжина державного кордону 746 км

Кількість населених пунктів (за даними Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру у Луганській області) – **926**, з них:

Міст всього – 37

з них: **обласного підпорядкування – 14:** Луганськ, Алчевськ, Антрацит, Брянка, Голубівка, Довжанськ, Кадіївка, Лисичанськ, Первомайськ, Ровеньки, Рубіжне, Северодонецьк, Сорокине, Хрустальний, **районного підпорядкування – 23**

Районів – 18: Антрацитівський, Біловодський, Білокуракинський, Довжанський, Кремінський, Лутугинський, Марківський, Міловський, Новоайдарський, Новопокровський, Перевальський, Попаснянський, Сватівський, Слов'яносербський, Сорокинський, Станично-Луганський, Старобільський, Троїцький

Селищ міського типу – 109, сільських населених пунктів – 780

Адміністративно-територіальні одиниці, підконтрольні українській владі:

3 міста обласного підпорядкування – Лисичанськ, Рубіжне, Сєвєродонецьк;

12 районів – Біловодський, Білокуракинський, Кременський, Марківський, Міловський, Новоайдарський, Новопсковський, Попаснянський, Сватівський, Станично-Луганський, Старобільський, Троїцький

Міст – 12, селищ міського типу – 28, сільських населених пунктів – 517

Об'єднані територіальні громади – 24 (53,3 % до перспективного плану), до складу яких увійшли 97 міських, селищних, сільських рад, загальною площею 8899,27 кв. км (33,3 %) з населенням 184155 осіб (близько 30 % від населення підконтрольної території області (без урахування внутрішньо переміщених осіб).

Наявне населення станом на 01.01.2020 (за даними Держстату України) складає 2135,9 тис. осіб (5,1 % від населення України).

По території, підконтрольній українській владі, чисельність наявного населення складає 675,6 тис. осіб. Крім того зареєстровано 278,6 тис. осіб, які отримали статус внутрішньо переміщених.

Історична довідка

Луганська область має давню історію. Перші пам'ятки відносяться до палеолітового часу. В епоху міді-бронзи тут мешкали скотарські та землеробські племена, які залишили після себе численні курганні могильники та поселення. Пізніше тут мешкали кіммерійці, скіфи та сармати, по території кочували тюркські племена.

Після татаро-монгольської навали довгий час територія була малозаселена і мала назву «Дике поле». Інтенсивне заселення почалося в XVII сторіччі після закінчення визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького. Запорізькі козаки створювали свої зимівники, будували села і слободи селяни з лівобережної та правобережної України, з центральних губерній Росії.

У середині XVIII сторіччя поселилися колоністи-вихідці з Балкан, в основному, православного віросповідання – серби, молдавани. Тоді і виникла адміністративно-територіальна одиниця – Слов'яносербія.

У першій половині XIX сторіччя землі області входили до різних губерній: Старобільський повіт до Харківської, Слов'яносербський та Бахмутський повіт до Катеринославської, до складу війська Донського входили землі Станично-Луганського, Свердловського, Антрацитівського районів. До складу Воронезької губернії входила частина Біловодського району.

У першій чверті XVIII сторіччя почалися роботи з дослідження в краї покладів кам'яного вугілля, перші промислові розробки якого було розпочато в 1790 році в районі Лисячого Байраку (Лисичанськ) для потреб Чорноморського флоту.

У 1795 році починається будівництво Луганського ливарного заводу, робітниче селище якого згодом переросло в сучасне м. Луганськ. У жовтні 1800 року завод дав перший чавун. Для виплавки металу вперше в Росії було застосовано кокс, випалений у Лисичанську. З цього часу Луганщина інтенсивно розвивалась як вугільно-металургійний комплекс.

У 1895 році в Луганську споруджується патронний, у 1896 році – паровозобудівний заводи. У ці роки почали діяти емальовальний, спиртоочисний, пивоварний, шкіряний та інші заводи.

У червні 1938 року була заснована Ворошиловградська область, до складу якої увійшли 4 міста, 28 районів. На початок 1939 року в області мешкало 1 млн 837 тис. чоловік, з яких – 65,8 % сільського населення, 34,2 % – міського.

У 1958 році вона перейменована в Луганську, у 1970 році – у Ворошиловградську, а з 1990 року знову в Луганську область.

Природні ресурси

За довгу історію геологічного розвитку планети, в надрах сформувалися різноманітні **корисні копалини**. Наш край не був винятком.

Історія розвитку Донецького кам'яновугільного басейна розпочалася в 1700 році із виходом наказу Петра I про пошук рудних родовищ в Росії. На території Донбасу такі пошуки вів Григорій Капустін (1721-1723 рр.). Перша промислова розробка й використання вугілля в краї розпочалася на соляних промислах поблизу м. Бахмута (зараз Артемівськ Донецької області) під керівництвом Микити Вепрейського й Семена Чиркова у 1723-1724 рр.

І досі кам'яне вугілля не втратило свого значення. На долю Луганської області припадає біля третини усіх балансових запасів кам'яного вугілля українського Донбасу. В її межах розповсюджені усі марки вугілля від довгополум'яних до антрацитів.

При підземному видобуванні кам'яного вугілля на поверхні утворюються терикони (в області їх більше ніж 500). Це агресивні джерела забруднення оточуючого середовища. І ця екологічна проблема потребує свого вирішення. На території області розвідано та експлуатується більше ніж 12 газових родовищ, хоча запаси газу незначні.

На півдні, в жилах Нагольного кряжу, залягають срібно-свинцево-цинкові руди, а також золото, яке відкрите порівняно недавно в районі с. Бобрикове. Але родовища поки що не розробляються, тому що потребують вивчення.

На території області широко розповсюджені поклади пісковиків, вапняків, мергелів, крейди, вогнетривкої та пластичної глини, пісків, які використовуються як природні будівельні матеріали та як сировина для їх виготовлення. Внаслідок видобутку корисних копалин завдається значної шкоди навколишній природі. Так, на долю Луганської та Донецької областей припадає понад 30 % порушених земель України.

На території краю виділяють три геоморфологічні області: Старобільське плато, Придонецьку рівнину та Донецьку височину.

Старобільське плато розташоване в північній частині області. Характеризується загальним нахилом поверхні в бік долини Сіверського Донця. Воно глибоко розчленоване річковою та яружно-балковою мережею.

Придонецька рівнина являє собою слабо хвилясту рівнину, на якій знаходяться давні річкові тераси, змінені процесами руйнації.

Донецька височина – давня гірська система, яка потерпіла значних змін. Вона поділяється на центральний (височинний) пояс та периферійні схили, найвища точка – г. Могила Мечетна (367 м).

Ґрунти області відрізняються значною строкатістю, різноманітністю (біля 200 видів). Переважаючими та найбільш цінними є чорноземи, добре вивчені основоположником генетичного ґрунтознавства В.В. Докучаєвим.

Горбкуватий характер рельєфу, континентальний клімат (особливо зливи влітку), особливості рослинності обумовлюють розвиток ерозійних процесів в краї (більше ніж 65 % с/г ділянок).

Не меншим багатством, ніж ґрунти, для області є **водні ресурси** – річки, озера, ставки, болота, підземні води. За запасами водних ресурсів область належить до недостатньо забезпечених. Головна річка краю – Сіверський Донець – основне джерело питного, технічного та господарсько-побутового водопостачання. За скиданням забруднених стічних вод Луганська область належить до найбільш неблагонадійних. В краї побудовано чимало очисних споруд, але обстановка з очищенням стічних вод до сьогодні залишається напруженою.

Флора, фауна області розташована у межах Причорноморської (Понтичної) степової геоботанічної провінції. Природна рослинність зберіглася лише в заповідних степах і на ділянках, малоприсадибних для землекористування. В основному це злаки (різні види ковила, типчак, келерія, пирій), напівпосушотійке різнотрав'я (гадючник звичайний, півонія вузьколиста, шавлія поникла та ін.), бобові (конюшина, люцерна та ін.). На кам'янистих відслоненнях вапняків, пісковиків і глинистих сланців поширені чебрець вапняковий, ковила; на відслоненнях крейди крейдяних мергелів – гісоп крейдяний, льонок крейдяний, ранник крейдяний, полин білий. Ліси представлені 3 основними типами: байрачні (дуб, ясен, клен, берест, груша, яблуня; в підліску – глід, шипшина, терен, крушина, бузина); заплавні (вільха, осика, тополя, верба та ін.) та вододільні лісостепові (дуб, ясен, клен, груша; в підліску – глід, крушина, свидина, бузина). Природних лісів мало, більшість з них насаджена. Площа полезахисних лісосмуг 20,5 тис. га (акація, дуб, клен, ясен та ін.).

Луганська область належить до Українського степового зоогеографічного округу. Фауна його налічує 47 видів риб, 9 – плазунів, близько 250 – птахів, близько 60 – ссавців (в основному степові і деякі лісові види). Серед ссавців найпоширеніші гризуни (ховрах, тушканчик, полівка сіра, полівка степова, сліпак, бабак); з хижих тварин – тхір-перев'язка, тхір степовий і тхір лісовий, лисиця звичайна та лисиця корсак, вовк, трапляються куниця, ласка, борсук; серед птахів – жайворонки, перепілки, сірі куріпки, зрідка дрофа, журавель, орел степовий; серед плазунів – вуж, ящірка, полоз жовтобрюхий, гадюка степова. На території області акліматизовано єнотоподібного собаку, благородного оленя, плямистого оленя, європейську козулю, білку-телеутку, нутрію, ондатру, бобра, фазана.

Головними природними рекреаційними ресурсами є мінеральні води різних типів: хлоридно-натрієві малої мінералізації (Новопсков), гідрокарбонатно-сульфатні, сульфатні і сульфатно-хлоридні натрієві малої і середньої мінералізації (Попаснянський р-н), бромні, хлоридні, натрієві (Попаснянський, Старобільський р-ни), слаборадонові (Кремінна) води. Бромні

води використовують у Старобільській бальнеофізіотерапевтичній лікарні. Здійснюється промисловий розлив мінеральної води (айдарська).

Заповідники

Природно-заповідний фонд Луганської області нараховує 202 території та об'єкти природно-заповідного фонду загальною площею 94,102 тис. га, з них 12 територій та об'єктів загальнодержавного значення площею 14,128 тис. га та 190 – місцевого значення площею 79,666 тис. га.

На підконтрольній українській владі території розташовано 139 територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення загальною площею 75,757 тис. га, в тому числі 11 територій та об'єктів загальнодержавного значення площею 13,716 тис. га та 128 – місцевого значення площею 62,040 тис. га, відсоток заповідності складає 3,98 %.

Проводиться робота щодо заповідання цінних лісових ландшафтів і природних об'єктів з метою створення нових територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення на території області. Підписано проєкт створення території Національного природного парку «Кремінські ліси», який оголошено Указом Президента України «Про створення національного природного парку «Кремінські ліси».

На підконтрольній українській владі території функціонують 8 державних **лісогосподарських підприємств**, які ведуть лісогосподарську діяльність на площі 238,12 тис. га. У 2019 році ними створено 763 га лісових культур, в т. ч. лісорозведення – 550 га, природне поновлення лісу – 201 га. Лісогосподарськими підприємствами, що належать до сфери управління Луганського обласного управління лісового та мисливського господарства Державного агентства лісових ресурсів України, відтворено лісів на площі 848 гектар.

Структура земельного фонду:

Загальна земельна площа	– 2668,4 тис. га
із них: сільськогосподарські угіддя	– 1906,6 тис. га (71,4 %)
із них: рілля	– 1275,1 тис. га (66,9 %)
Ліси та інші лісовкриті площі	– 358,3 тис. га (13,4 %)
Загальна земельна площа по підконтрольним українській владі територіям:	– 1831,9 тис. га
із них: сільськогосподарські угіддя	– 1404,2 тис. га (76,6 %)
із них: рілля	– 980,0 тис. га (69,8 %)
Ліси та інші лісовкриті площі	– 246,5 тис. га (13,5 %)

Питома вага області в економіці України:

Обсяг реалізованої промислової продукції	– 0,9 %
Валова продукція сільського господарства	– 2,0 %
Оборот роздрібної торгівлі	– 0,9 %

2. ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

Відносини у сфері створення та поступового посилення спроможності об'єднаних територіальних громад регулюються Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», який прийнято в межах виконання Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 № 333-р.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 05.08.2015 № 833-р (із змінами) затверджено перспективний план формування територій громад Луганської області (далі – перспективний план).

У 2018-2019 роках облдержадміністрацією спільно із відповідними структурними підрозділами Мінрегіону було опрацьовано питання внесення змін у перспективний план з метою охоплення об'єднанням усієї території області включно із тимчасово непідконтрольною територією.

Протягом 2019 року двічі було змінено перспективний план. Зміни до перспективного плану були схвалені розпорядженнями голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 02.10.2018 № 723, від 18.09.2019 № 733 та затверджені розпорядженнями Кабінету Міністрів України від 20.03.2019 № 169-р та від 18.12.2019 № 1322-р відповідно.

Перші зміни до перспективного плану передбачали охоплення 100 % території області 39 спроможними об'єднаними територіальними громадами (далі – ОТГ), з них 11 ОТГ на тимчасово непідконтрольній території.

Наступні зміни були внесені з урахуванням пропозицій громад, в результаті чого передбачено утворення 45 спроможних ОТГ, з них 11 ОТГ – на тимчасово непідконтрольній території.

Протягом 2015-2019 років в регіоні утворено 24 об'єднані територіальні громади, зокрема, у 2015 році – 4, 2016 – 1, 2017 – 6, 2018 – 11, 2019 – 2.

№ з/п	Район	Найменування ОТГ	Кількість рад, що об'єдналися	Чисельність населення ОТГ, осіб	Площа ОТГ, кв. км	Дата утворення/ проведення перших місцевих виборів
1	2	3	4	5	6	7
1.	Новопсковський	Новопсковська селищна об'єднана територіальна громада	3	13807	271,29	14.07.2015/ 25.10.2015
2.	Білокуракинський	Білокуракинська селищна об'єднана територіальна громада	9	13912	892,561	13.08.2015/ 25.10.2015
3.	Новоайдарський	Новоайдарська селищна об'єднана територіальна громада	9	16233	829,1	13.08.2015/ очікує виборів

1	2	3	4	5	6	7
4.	Новоайдарський	Щастинська міська об'єднана територіальна громада	3	18987	225,263	22.10.2015/ очікує виборів/утво рено ВЦА
5.	Старобільський	Чмирівська сільська об'єднана територіальна громада	3	7790	206,23	27.09.2016/ 18.12.2016
6.	Троїцький	Троїцька селищна об'єднана територіальна громада	12	14694	951,59	27.01.2017/ 30.04.2017
7.	Троїцький	Привільська сільська об'єднана територіальна громада	2	1449	221,967	13.03.2017/ 29.10.2017
8.	Сватівський	Нижньодуванська селищна об'єднана територіальна громада	2	3181	226,59	10.05.2017/ 29.10.2017
9.	Кремінський	Красноріченська селищна об'єднана територіальна громада	3	6724	244,74	14.07.2017/ 29.10.2017
10.	Попаснянський	Гірська міська об'єднана територіальна громада	3	17723	35,35	26.07.2017/ очікує виборів
11.	Біловодський	Біловодська селищна об'єднана територіальна громада	14	23410	1597	14.08.2017/ 29.10.2017
12.	Білокуракинський	Лозно-Олександрівська селищна об'єднана територіальна громада	3	3298	254,59	08.02.2018/ 29.04.2018
13.	Старобільський	Шульгинська сільська об'єднана територіальна громада	4	4678	336,1	04.05.2018/ 30.06.2019
14.	Старобільський	Калмиківська сільська об'єднана територіальна громада	2	1242	169,34	26.06.2018/ 30.06.2019
15.	Старобільський	Підгорівська сільська об'єднана територіальна громада	2	4333	114,47	27.06.2018/ 30.06.2019
16.	Старобільський	Веселівська сільська об'єднана територіальна громада	3	2124	233,92	09.07.2018/ 30.06.2019
17.	Станично-Луганський	Широківська сільська об'єднана територіальна громада	3	3965	326,76	16.07.2018/ очікує виборів
18.	Станично-Луганський	Великочернігівська сільська об'єднана територіальна громада	2	1767	158,55	20.07.2018/ 30.06.2019
19.	Марківський	Марківська селищна об'єднана територіальна громада	5	11402	728,86	25.07.2018/ 30.06.2019
20.	Станично-Луганський	Нижньотеплівська сільська об'єднана	2	3896	211,6	26.07.2018/ очікує

1	2	3	4	5	6	7
		територіальна громада				виборів
21.	Станично-Луганський	Красноталівська сільська об'єднана територіальна громада	2	1955	175,56	27.07.2018/ 30.06.2019
22.	Сватівський	Коломийчеська сільська об'єднана територіальна громада	2	1002	140,06	02.08.2018/ 30.06.2019
23.	Старобільський	Половинкинська сільська об'єднана територіальна громада	2	3851	112	12.04.2019/ 22.12.2019
24.	Новопсковський	Новорозсошанська сільська об'єднана територіальна громада	2	2732	235,78	06.11.2019/ очікує виборів
			97	184155	8899,271	

До складу об'єднаних територіальних громад (далі ОТГ) увійшли 97 міських, селищних, сільських рад (із 195, які знаходяться на підконтрольній території, тобто 49,7 %), об'єднанням охоплено територію 8899,27 кв. км (33,3 %) з населенням 184155 осіб.

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.01.2018 № 60-р прийнято рішення про передачу земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності у комунальну власність відповідних об'єднаних територіальних громад згідно із статтею 117 Земельного кодексу України.

Після проведеної органами Держгеокадастру інвентаризації земель передані у комунальну власність землі сільськогосподарського призначення державної власності Красноріченській, Нижньодуванській, Біловодській, Білокуракинській, Лозно-Олександрівській, Новопсковській, Троїцькій селищним ОТГ, Чмирівській, Привільській сільським ОТГ.

Протягом 2016-2019 років на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад перераховано субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам у сумі 106737,90 тис. грн, в тому числі:

2016 рік – 19232,30 тис. грн;

2017 рік – 16167,90 тис. грн;

2018 рік – 34593,90 тис. грн;

2019 рік – 36743,80 тис. грн.

З метою реалізації Регіональної цільової програми з підтримки місцевого самоврядування та створення спроможних об'єднаних територіальних громад у Луганській області на 2017-2019 роки, затвердженої розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 18.05.2017 № 308, щорічно проводився обласний конкурс проектів місцевого розвитку (далі – конкурс), спрямований на підтримку місцевих ініціатив шляхом їх співфінансування з обласного, інших місцевих бюджетів, а також інших джерел, не заборонених чинним законодавством з метою сприяння територіальним громадам сіл, селищ, міст та ОТГ області у розв'язанні місцевих проблем соціально-економічного, екологічного характеру та стимулювання громадської активності, спрямованої на вирішення питань місцевого значення.

За результатами проведення конкурсу у 2017 році за рахунок обласного бюджету профінансовано 36 проектів на загальну суму 4,9 млн грн; у 2018 році – 41 проект на суму 5,0 млн грн; у 2019 році – 62 проекти на суму 6,0 млн грн.

3. ПРОМИСЛОВИЙ КОМПЛЕКС

Луганська область до військового конфлікту мала значний економічний потенціал і входила до п'ятірки найбільш міцних промислово-економічних регіонів України.

Основними галузями промислового комплексу були металургія, хімічна промисловість, виробництво коксу і продуктів нафтопереробки, вугільна промисловість, машинобудування.

Проведення антитерористичної операції (операції Об'єднаних сил) на території області суттєво відобразилося на роботі промислового комплексу. Найбільша кількість промислових об'єктів господарювання залишилася на території невідконтрольній українській владі.

На підконтрольній території здійснюють виробничу діяльність 575 промислових підприємств, з яких: 85 – у добувній промисловості і розробки кар'єрів, 365 – у переробній промисловості.

Основні підприємства зосереджені у містах Северодонецьк, Рубіжне, Лисичанськ, Кременна.

Індекс промислової продукції	– 96,0 %
Обсяг реалізованої промислової продукції	– 21,9 млрд грн
Обсяг реалізованої промислової продукції у розрахунку на одну особу населення	– 10,1 тис. грн

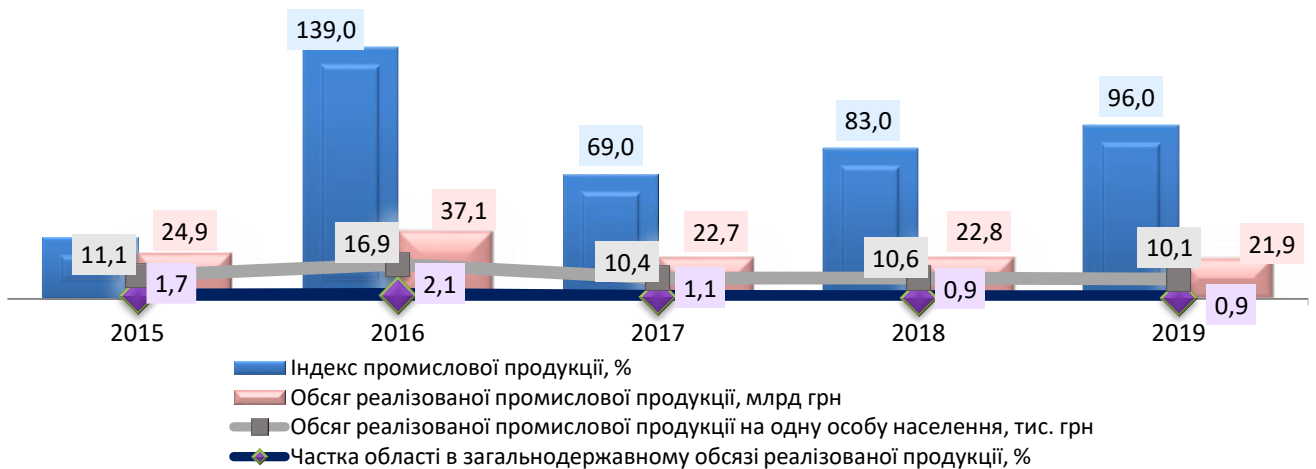

Рис. 3.1 Динаміка розвитку промислового комплексу Луганської області

Майже по всіх галузях переробної промисловості відбулося скорочення обсягів виробництва.

Основне підприємство хімічної галузі ПрАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот» з березня 2019 року відновило виробництво мінеральних добрив за рахунок перероблення давальницької сировини, що дало змогу покращити показники діяльності галузі.

Разом з тим, через нестабільні замовлення на продукцію, відбулося зниження обсягів виробництва на ТОВ НВП «Зоря» (85 % до 2018 року), ПрАТ «Рідкісні гази» (45 % до 2018 року).

Через зниження замовлень на продукцію та труднощі з її збутом зменшили показники виробничої діяльності основні підприємства галузі **машинобудування** ПрАТ «СНВО «Імпульс» (70 % до 2018 року), ТОВ НВП «Мікротерм» (95,0 %) та ТДВ «Сєверодонецький завод хімічного нестандартизованого обладнання».

Скорочення обсягу виробництва відбулося і в галузі **виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність** з причини заборони експорту товарів групи та ввезення на територію РФ низки товарів, країною походження яких є Україна (папір та картон, некрейдовані, у рулонах або в аркушах, не піддані додатковому обробленню або оброблені).

Структура реалізованої промислової продукції регіону:

(у % до загального обсягу реалізованої продукції області)

	2015	2016	2017	2018	2019
Переробна промисловість	60,8	60,4	57,8	60,8	59,4
з неї:					
виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	9,5	7,3	15,0	20,4	15,6
виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	8,2	8,7	14,8	14,2	15,5
машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування	5,3	4,2	10,4	15,2	13,4
виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	1,7	1,6	3,2	3,1	4,2
виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	1,2	0,8	2,1	2,5	2,4
металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	19,3	29,0	8,1	0,4	0,8
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	21,8	20,2	12,6	7,2	5,2
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	16,4	18,5	28,2	30,1	32,9

На показники роботи промислового комплексу вплинули наступні фактори:

відсутність державного фінансування на технічне переоснащення добувної промисловості;

ізолюваністю регіону від Об'єднаної енергетичної системи України;

неконкурентоспроможність продукції через непомірно високу ціну на газ, який використовується у якості сировини.

4. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Агропромисловий комплекс Луганщини відрізняється певними особливостями, які обумовлені розташуванням області у різних природно-кліматичних зонах і є найменш сприятливим для ведення галузі рослинництва. Характерним є довгострокові бездощові періоди з високим рівнем температури повітря. Відмінні особливості ґрунтів і кліматичних характеристик області свідчать про те, що за рівними умовами вирощування сільськогосподарських культур, їх врожайність формується нижче, ніж у сусідніх областях (Донецькій, Дніпропетровській та Кіровоградській). За бонітетом ґрунтів область займає останні місця в Україні.

Виробничу діяльність здійснюють 1072 агропромислових формувань, з яких:

- 807 – фермерські господарства
- 152 – господарські товариства
- 87 – приватні підприємства
- 20 – державні підприємства
- 11 – виробничі кооперативи
- 6 – інші підприємства

та 42,8 тис. особистих селянських господарств

Індекс сільськогосподарської продукції у 2019 році склав 110,7 %, у тому числі по підприємствам – 115,9 %, по господарствам населення – 103,0 %. За нарощуванням обсягів виробництва сільгосппродукції, порівняно з 2018 роком, область посіла третє місце серед інших областей. Індекс обсягу виробництва продукції рослинництва становив 114,3 %, тваринництва – 88,8 %.

Рис. 4.1 Динаміка індексів сільськогосподарського виробництва, %

Валова продукція сільського господарства склала 5475,6 млн грн, що на 10,7 % більше порівняно з 2018 роком.

Рис. 4.2 Динаміка виробництва валової продукції сільського господарства, млн грн

В структурі виробництва валової продукції області рослинництво займає 88,8 %, тваринництво – 11,2 %.

Обсяг виробництва продукції сільського господарства у розрахунку на одну особу сільського населення у 2019 році склав 19680 грн (2018 рік – 17564 грн).

Вартість продукції сільського господарства, реалізованої підприємствами у 2019 році становила 7492,7 млн грн (2018 рік – 6969,9 млн грн).

В галузі **рослинництва** велика посуха в період цвітіння та наливу колосу спричинила недобір урожаю ранніх зернових культур, проте кліматичні умови другої половини літа були досить сприятливі для розвитку пізніх зернових та технічних культур.

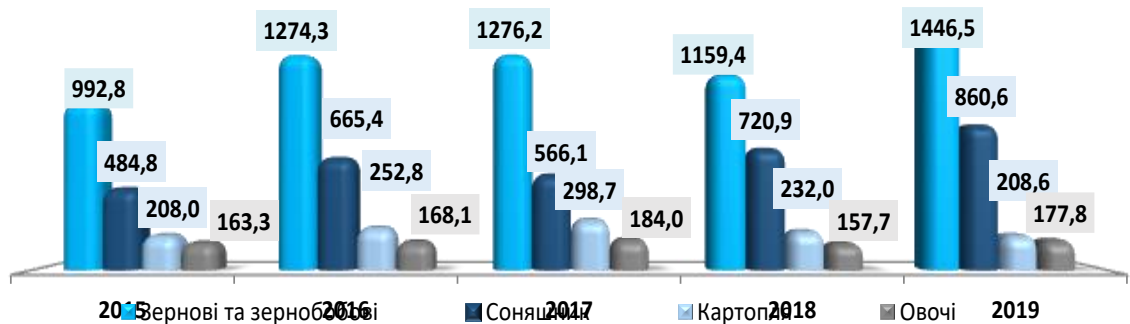

Рис. 4.3 Динаміка виробництва продукції рослинництва, тис. тонн

Намолочено 1446,5 тис. тонн зерна та зернобобових культур, що на 287,1 тис. тонн більше минулого року (124,5 %).

Урожай соняшнику склав 860,6 тис. тонн, що на 139,7 тис. тонн більше минулого року (119,4 %).

Порівняно з 2018 роком збільшилась середня урожайність зернових та зернобобових – на 24,6 % та склала 35,5 ц/га, соняшника – на 14,5 % (22,9 ц/га), овочів – на 5,3 % (283,4 ц/га).

Урожайність картоплі зменшилась на 13,6 % та склала 187,8 ц/га.

Машино-тракторний парк оновлено 645 одиницями сільськогосподарської техніки на загальну суму 611,6 млн грн (2018 рік – 744 од. на суму 732,0 млн грн).

На території Луганської області знаходиться 19 елеваторів, загальна потужність яких складає 847,9 тис. тонн, з них – 16 діючих потужністю 765,8 тис. тонн.

Провідну роль в **тваринництві** посідають молочно-м'ясне скотарство та свинарство.

В області тваринництвом займаються 42,8 тис. домогосподарств населення та 62 сільськогосподарських підприємства.

Протягом 2019 року в усіх категоріях господарств спостерігалось зменшення чисельності поголів'я великої рогатої худоби на 0,1 тис. голів (на 0,2 %), у т. ч. корів – на 0,4 тис. голів (на 1,6 %), свиней – на 1,0 тис. голів (на 2,1 %). Поголів'я птиці зменшено на 39,3 тис. (на 4,1 %). Поголів'я овець та кіз збільшено на 1,0 тис. голів (на 4,1 %).

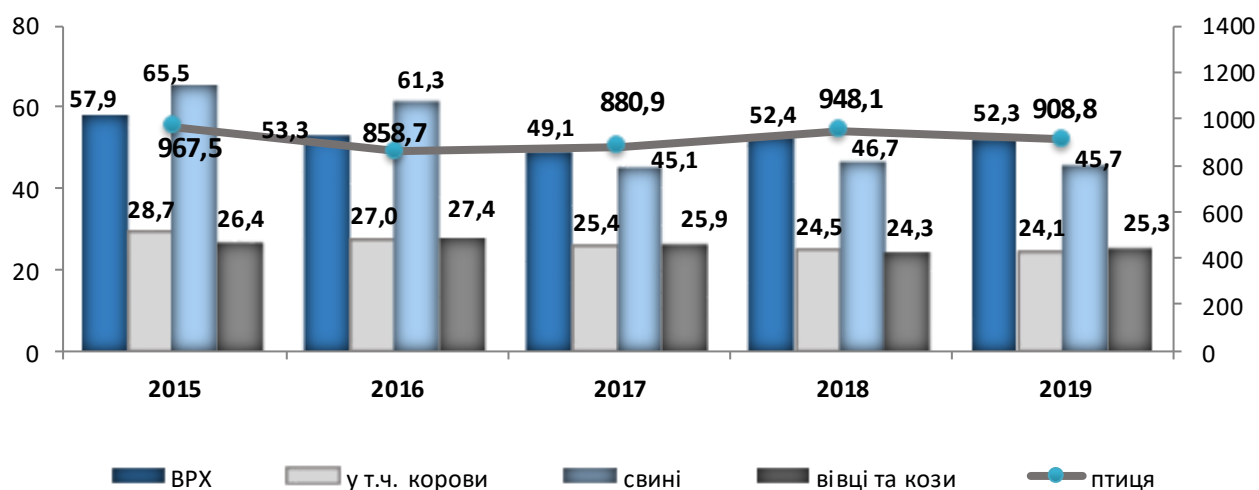

Рис. 4.4 Динаміка поголів'я худоби і птиці, тис. гол.

Низькі закупівельні ціни на продукцію тваринництва, недостатня кількість переробних підприємств в області суттєво вплинули на показники виробництва продукції тваринництва.

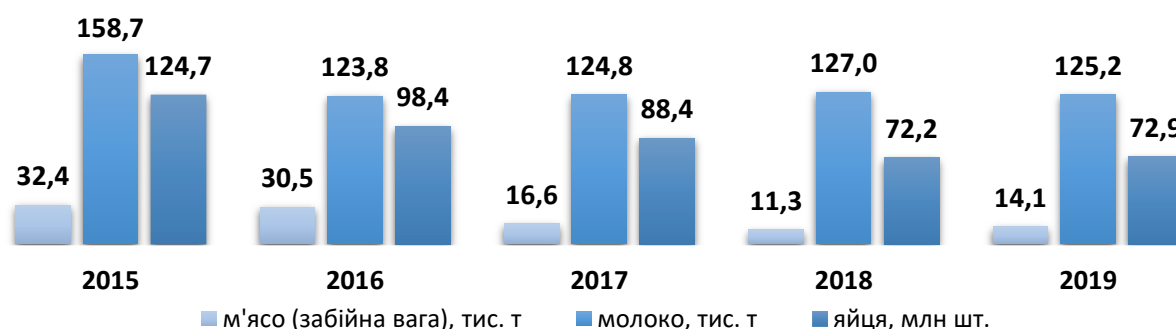

Рис. 4.5 Динаміка виробництва продукції тваринництва

У порівнянні з 2018 роком, виробництво м'яса збільшено на 24,8 %, яєць – на 1,0 %. За рахунок зменшення надою на фуражну корову виробництво молока зменшено на 1,4 %.

Понад 37,0 % виробництва сільськогосподарської продукції зосереджено в особистих селянських господарствах, зокрема 78 % молока та 70 % м'яса.

Переробкою сільськогосподарської продукції у Луганській області займаються 118 підприємств малого та середнього бізнесу у 8 підгалузях: хлібопекарська, борошномельно-круп'яна, олійно-жирова, м'ясна, молочна, пиво-безалкогольна, комбікормова, кондитерська.

Для підприємств харчової промисловості характерне неповне завантаження виробничих потужностей в галузях: молочна промисловість – близько 30 %, хлібопекарська – 50 %, виробництво олії – 80 %.

Молокопереробна галузь представлена чотирма підприємствами: ПрАТ «Біловодський МРЗ», ПП «Продгрупсервіс», ПАТ «Старобільський молокозавод», ТОВ «Марківський сироробний завод», виробнича потужність яких становить 135 тис. тонн на рік. Асортимент виробленої продукції – понад 90 найменувань. За 2019 рік вироблено: масла вершкового жирністю не більше 85 % – 815 тонн, (90,6 % до 2018 року); молока та вершків незгущених й без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин жирністю більше 1 %, але не більше 6 % – 1136 тонн (71,3 %); молока і вершків коагульованих, йогурту, та інших ферментованих продуктів – 419 тонн (105,5 %), сирів свіжих неферментованих – 53 тонни (112,8 %).

Олійно-жирова галузь області представлена: ТОВ «Сватівська олія», ТОВ «Агро Кепітал Груп ЛТД», ТОВ «Слобожанський завод продтоварів», ТОВ «Старобільський завод продовольчих товарів», ТОВ «Троїцький маслопресовий завод») та 17 міні цехами, виробничі потужності яких дозволяють переробляти 390 тис. тонн сировини. Провідними підприємствами вироблено 108,0 тис. тонн олії соняшnikової нерафінованої та її фракцій (крім хімічно модифікованих), що становить 110,7 % до 2018 року.

Підприємствами борошномельно-круп'яної промисловості (ТОВ «Айдарський пекар» та ТОВ «Айдар Милам») за 2019 рік вироблено 33,3 тис. тонн борошна, що на 10,8 % більше ніж торік.

Хлібопекарська галузь представлена 35 підприємствами з річною потужністю 65,8 тис. тонн. Асортимент продукції, що випускається, налічує більше 300 найменувань хлібобулочних та кондитерських виробів, вироблено 7,3 тис. тонн продукції (93,4 % до 2018 року).

Пивоварінням в області займаються 3 підприємства (ТОВ «Пінта – Кременський пивоварений завод», ТОВ «Лиспи», ТОВ «Вест менеджмент»), якими за 2019 рік вироблено пива солодового (крім пива безалкогольного і пива з вмістом алкоголю не більше 0,5 %) – 869,4 тис. дал (111,2 % до 2018 року).

Пріоритетними напрямками подальшого розвитку підприємств харчової та переробної промисловості є: завантаження існуючих потужностей виробництва; впровадження новітніх технологій; технічне переоснащення підприємств; поліпшення якості та розширення асортименту продукції.

Оптову закупівлю зернових та технічних культур на території області здійснюють ТОВ СП «Нібулон», ТОВ «Кернел Трейд», ПАТ «Аграрний фонд», ПрАТ «Агротон», Компанії «Каргілл» та «Серна».

5. БУДІВЕЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Житлова проблема в області залишається однією з найгостріших проблем регіону. Проведення бойових дій на території області призвело до руйнації значної кількості будівель, як житлових так і нежитлових, інженерних споруд. Будівництво майже не проводилося – основна робота у даному напрямку направлена на ремонт та відновлення пошкоджених об'єктів.

Індекс будівельної продукції (до відповідного періоду попереднього року) склав 101,1 %.

Обсяг будівельних робіт збільшився на 4,4 % та склав 663,6 млн грн.

Рис. 5.1 Динаміка розвитку будівельної діяльності в області

Внаслідок бойових дій на підконтрольній українській владі території, зруйновано та пошкоджено 7456 об'єктів житлового фонду.

Орієнтовно розмір компенсації за зруйновану або пошкоджену квартиру (житловий будинок) за опосередкованою вартістю спорудження житла складає 732,1 млн грн.

Введено в експлуатацію 20,9 тис. м² загальної площі житла (нове будівництво), що на 30,6 % більше ніж у минулому році (2018 рік – 16,0 тис. м²). Майже 90 % прийнятого в експлуатацію житла, розташоване в одноквартирних будинках.

Введено в експлуатацію житловий будинок з мансардним та цокольним поверхом у м. Северодонецьк загальною площею житла 1368,4 м² та дитячий будинок сімейного типу в смт Білолуцьк Новопсковського району загальною площею житла 411,2 кв. м та.

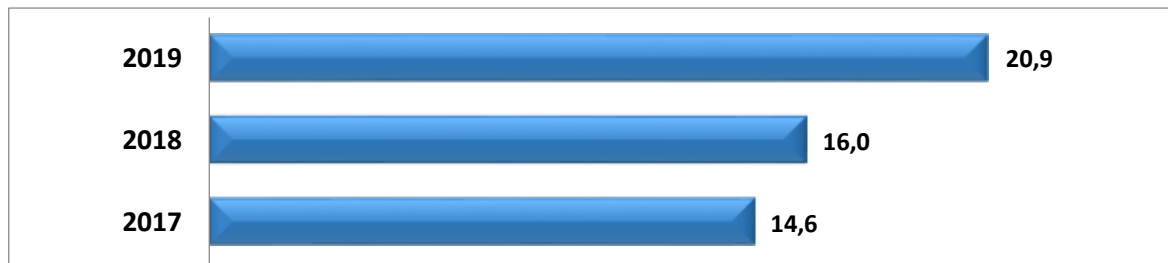

Рис. 5.2 Динаміка обсягів введення житла (нове будівництво), тис. м²

6. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Зовнішньоторговельний оборот товарів та послуг області за 2019 рік становив 470,2 млн дол. США і зменшився порівняно з попереднім роком на 13,6 % (2018 рік – 544,0 млн дол. США).

Обсяги експорту товарів та послуг за 2019 рік у порівнянні з 2018 роком зменшилися на 21,3 %, **імпорту** – на 7,8 % і склали відповідно 182,3 та 287,9 млн дол. США. Негативне сальдо зовнішньоторговельного балансу області за 2019 рік становило 105,6 млн дол. США (у 2018 році сальдо негативне 80,6 млн дол. США).

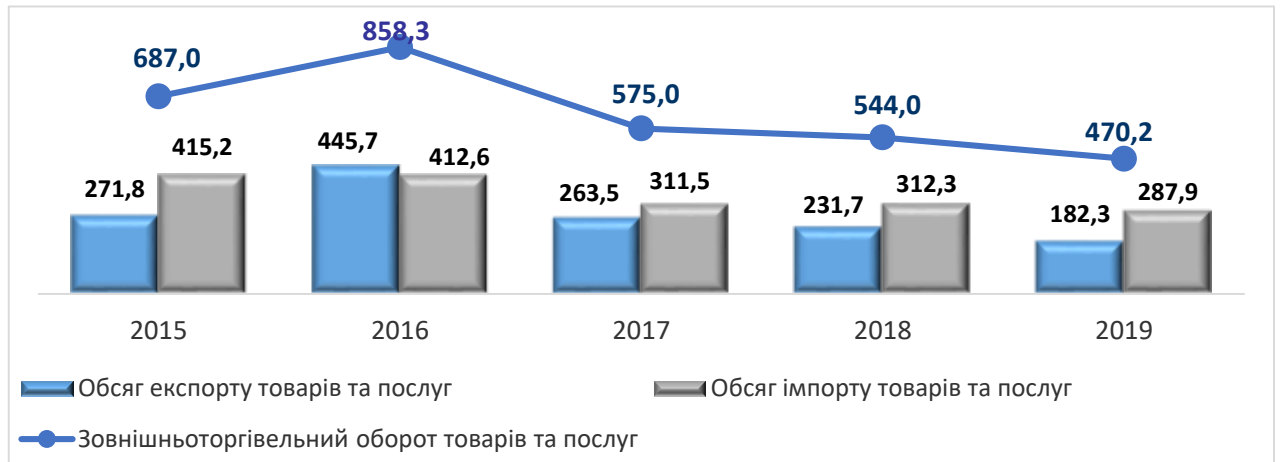

Рис. 6.1 Динаміка обсягів зовнішньоторговельного обороту товарів та послуг, млн дол. США

Оборот зовнішньої торгівлі товарами області за 2019 рік склав 405,8 млн дол. США і зменшився порівняно з 2018 роком на 16,8 %.

Обсяг експорту товарів у порівнянні з 2018 роком зменшилися на 24,7 %, **імпорту** – на 11,2 % та склали 152,9 млн дол. США і 252,9 млн дол. США відповідно. Негативне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 100,0 млн дол. США (у 2018 році – 82,1 млн дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,60 (по Україні – 0,82).

Рис. 6.2 Динаміка обсягів експорту та імпорту товарів, млн дол. США

У 2019 році суттєво зменшились обсяги експорту паперу та картону, основним експортером якого є ПрАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат». Зменшення експорту зазначеної продукції порівняно з попереднім роком склало 53 %.

Географія експорту товарів продовжує поступово змінюватись за рахунок зменшення обсягів експорту до Російської Федерації (з 26,5 % у 2018 році до 11,2 % у 2019 році) та зростання частки експорту до країн ЄС (з 36,5 % у 2018 році до 51,0 % у 2019 році).

Найбільші обсяги експортних поставок здійснювалися до Білорусі – 15,4 % від загального обсягу експорту, Франції – 10,2 %, Польщі – 8,8 %, Чехії – 7,4 %, Болгарії – 5,9 %, Німеччини – 5,7 %, Узбекистану – 4,5 %.

Основні товарні позиції експортних поставок:

папір та картон – 28,0 % від експорту всіх товарів

органічні хімічні сполуки – 10,3 %

жири та олії тваринного або рослинного походження – 9,1 %

одяг та додаткові речі до одягу, текстильні – 8,9 %

Найбільші імпорتنі надходження, крім Росії, здійснювалися з Німеччини – 6,9 % від загального імпорту; Китаю – 5,1 %; Франції – 4,8 %, Саудівської Аравії – 4,4 %, Польщі – 4,1 % та Білорусі – 2,2 %.

Основні товарні позиції імпорту:

палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки – 31,7 %

продукти неорганічної хімії – 12,6 %

пластмаси, полімерні матеріали – 11,2 %

маса з деревини – 9,2 %

Рис. 6.3 Структура основних країн-експортерів товарів, млн дол. США

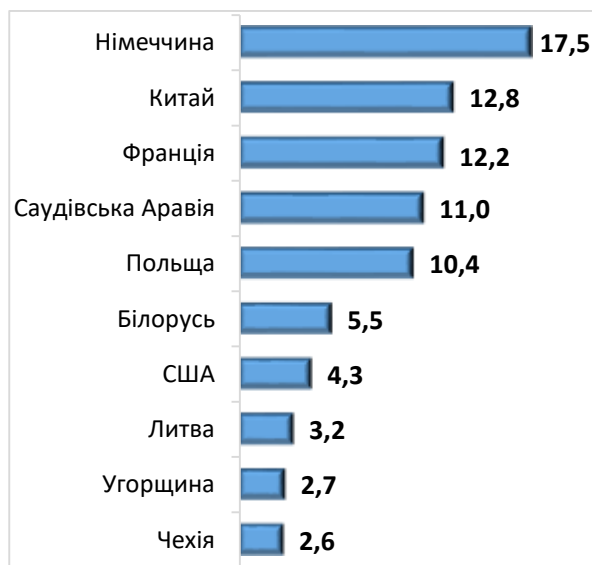
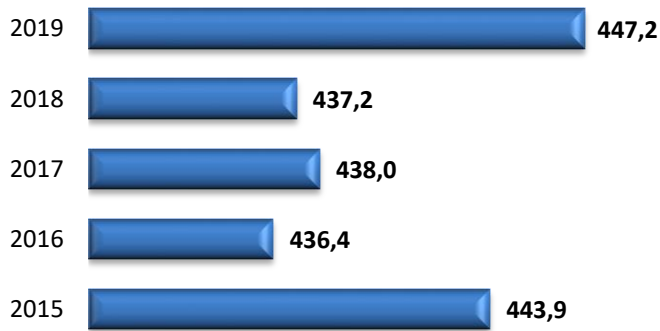

Рис. 6.4 Структура основних країн-імпортерів товарів, млн дол. США

7. ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Більшість підприємств, з іноземними інвестиціями через ускладнення технологічного й виробничого процесу, виникнення логістичних проблем (переважна частка іноземних інвестицій залучена у промисловість), внаслідок військового конфлікту в регіоні, втратили ринки збуту та розірвали коопераційні зв'язки з відповідними контрагентами.

Обсяг прямих іноземних інвестицій на кінець року склав 447,2 млн дол. США, що на 2,3 % більше обсягів інвестицій на початок року, та в розрахунку на одну особу населення склав 209,0 дол. США. Протягом року обсяг прямих іноземних інвестицій в економіці області збільшився на 10 млн дол. США.

Рис. 7.1 Динаміка обсягів прямих іноземних інвестицій, млн дол. США

Обсяг освоєних **капітальних інвестицій**, за рахунок усіх джерел фінансування, становив 3357,5 млн грн, що у порівняних цінах на 12,4 % більше від обсягу капітальних інвестицій за відповідний період попереднього року.

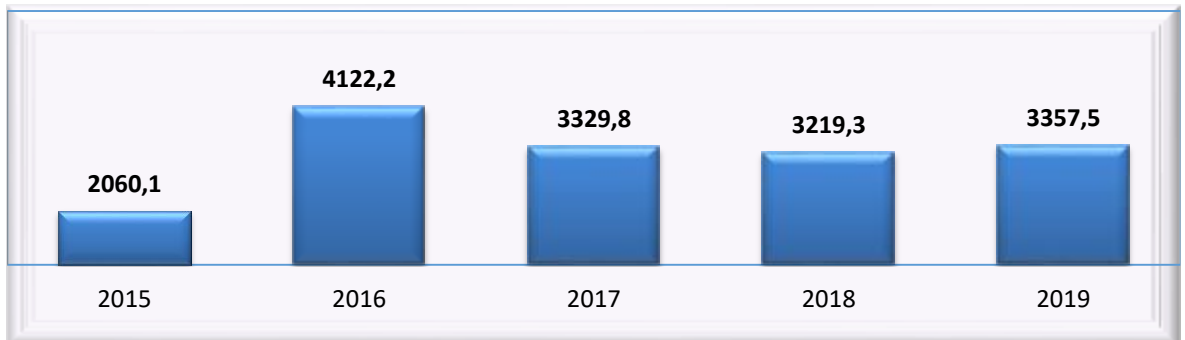

Рис. 7.2 Динаміка обсягів капітальних інвестицій, млн грн

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 56,8 % загального обсягу. За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 40 % капітальних інвестицій. Вагомі частки капітальних інвестицій освоєно в машини, обладнання, інвентар та транспортні засоби – 41,2 % усіх інвестицій, у будівлі та споруди – 40,3 %.

8. ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО

Загальна кількість багатоквартирних будинків у населених пунктах області складає 4116 од., у тому числі 338 будинків, які належать до ОСББ.

У 2100 багатоквартирних будинках призначено управителя, 17 – управителя обрано співвласниками самостійно, 68 – управління здійснюється співвласниками самостійно, 1593 – форма управління не визначена.

Водопровідне-каналізаційне господарство:

спеціалізованих підприємств – 9 одиниць;

мережі водопостачання – 2004,1 км, з яких 1299,8 км застарілих і аварійних;

мережі водовідведення – 833,6 км, з яких 505,7 км ветхих та аварійних;

водозабори – 50 одиниць;

свердловини – 287 одиниць;

каналізаційні очисні споруди – 24 одиниці;

каналізаційні насосні станції – 69 одиниць.

Спеціалізованими підприємствами за рік видобуто близько 61 млн м³ води. Водопостачання здійснюється в основному за рахунок поверхневих вод.

Протяжність водопровідно-каналізаційних мереж складає 2,0 тис. км, на яких функціонує 50 водозаборів, 287 одиниць свердловин, 24 одиниці каналізаційних очисних споруд та 69 одиниць каналізаційних насосних станцій. Системи водопостачання працюють стабільно від водозаборів до виконавців послуг та їх споживачів.

Основна проблема водопостачання населених пунктів Луганської області обумовлена забезпеченням гуманітарної місії КП «Попаснянський районний водоканал» (далі – КП «ПРВ») з постачання питної води населенню, що знаходиться на непідконтрольній українській владі території. До 90 % видобутої КП «ПРВ» води надходить на територію окремих районів Луганської області.

Система теплопостачання :

Централізоване теплопостачання населених пунктів області здійснюють: 9 спеціалізованих підприємств, на балансі яких знаходиться 78 котелень (з них 10 комбінованого типу), 287,2 теплових мереж у двотрубному обчисленні (у тому числі 121,2 км або 42,2 % ветхих та аварійних). Сумарна потужність котелень складає 1667,2 Гкал/год. За 2019 рік вироблено 531189,6 Гкал теплової енергії.

9. ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ

Демографічна ситуація в області залишається складною і погіршується через проведення Операції об'єднаних сил в регіоні.

Протягом 2015-2019 років чисельність наявного населення Луганської області зменшилася з 2205,4 тис. до 2135,9 тис. осіб, але попри це регіон входить до 10 найбільших за чисельністю населення областей України.

Рис. 9.1 Динаміка кількості населення в Луганській області, тис. осіб

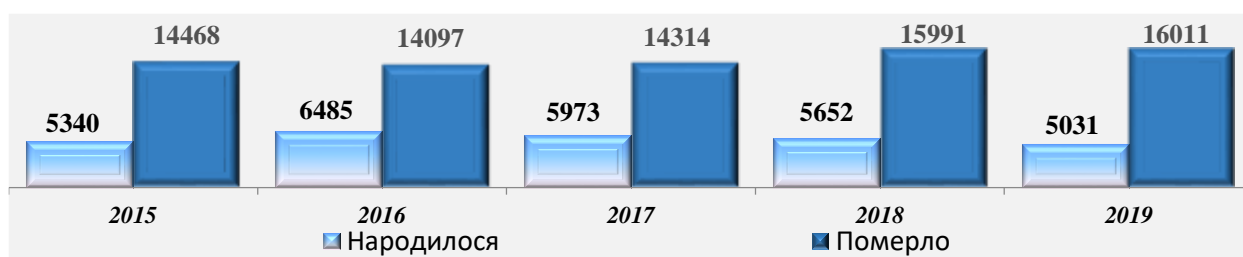
На території області, де функціонують та здійснюють свою діяльність органи української влади проживають 675,6 тис. осіб, або 31,6 % від загальної кількості наявного населення. Крім того, зареєстровано 278,6 тис. осіб, які отримали статус внутрішньо переміщених, що на 1,9 тис. осіб менше ніж торік.

Істотних змін у розміщенні міського і сільського населення не відбувалося.

Рис. 9.2 Динаміка чисельності міського та сільського населення в Луганській області (на початок року), тис. осіб

В умовах загострення суспільно-політичної ситуації зберігається негативна тенденція природного скорочення чисельності населення. Показник смертності у 2019 році майже втричі перевищує показник народжуваності (на 10980 осіб).

9. Рис. 9.3 Динаміка народжуваності та смертності, осіб

10. РИНОК ПРАЦІ

Економічна активність населення

За результатами обстеження робочої сили протягом останніх років спостерігається збільшення кількості економічно активного населення в працездатному віці.

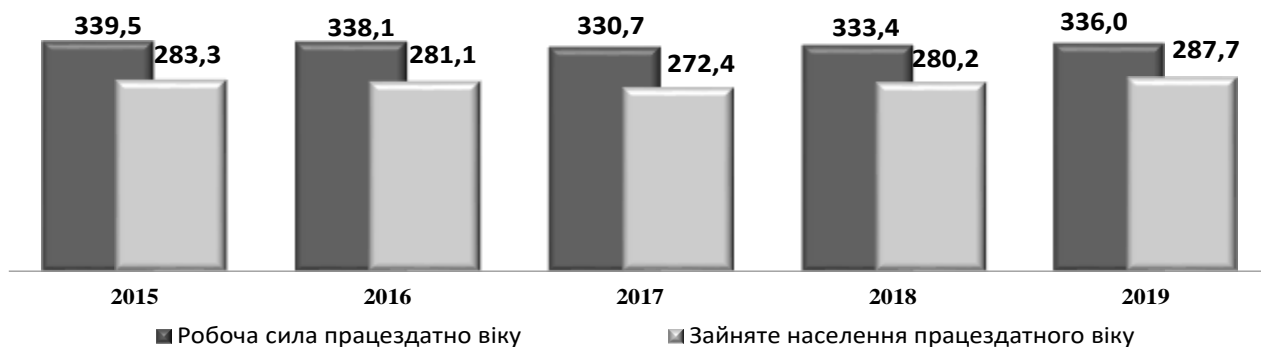

Рис. 10.1 Динаміка економічно активного населення працездатного віку, тис. осіб

Заробітна плата

Щороку відбувається зростання мінімальної заробітної плати – з 1378 грн у 2015 році до 4173 грн у 2019 році, в залежності від цього збільшувалася і середньомісячна заробітна плата: з 3427 грн у 2015 році до 8731 грн у 2019 році.

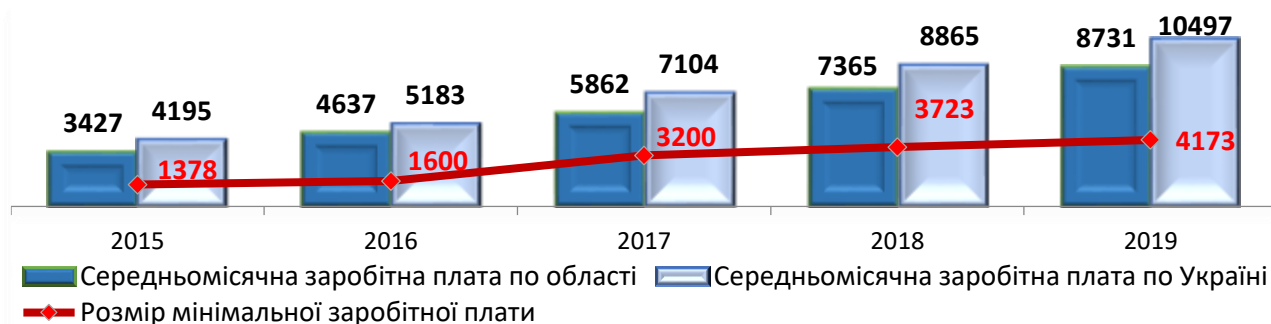

Рис. 10.2 Динаміка середньомісячної заробітної плати, грн

У грудні 2019 року нарахування в межах мінімальної заробітної плати мали 7,5 % штатних працівників (грудень 2018 року – 8,3 %). Частка працівників із заробітною платою від 4173 грн до 6000 грн становила 27,8 %, понад 6000 грн – 64,7 %, з яких у 34,5 % штатних працівників нарахована заробітна плата перевищувала 10000 грн.

Через стабілізацію рівня цін на предмети споживання та послуги спостерігається зниження індексу реальної заробітної плати на 1,9 в. п. до попереднього року.

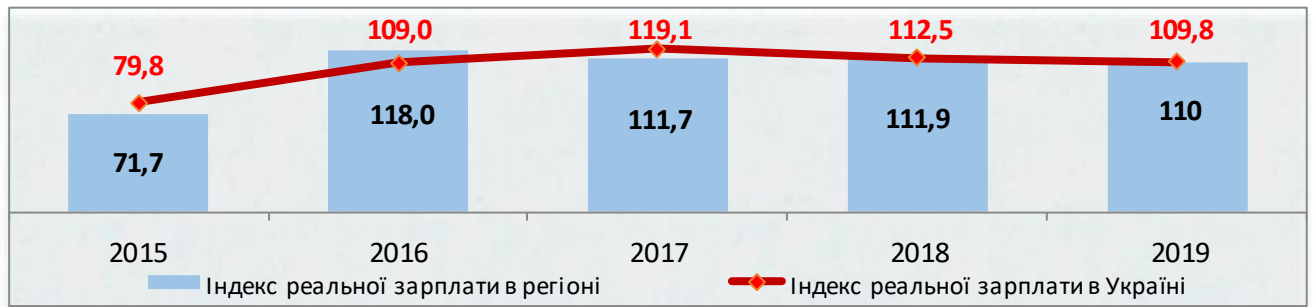

Рис. 10.3 Динаміка індексу реальної заробітної плати, %

Заборгованість із заробітної плати

Проблема **несвоєчасної виплати заробітної плати** – одна з найгостріших соціальних проблем, яка до цього часу залишається не вирішеною.

Загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати на 01 січня 2020 року складала 475,6 млн грн. У порівнянні до початку 2019 року зменшення склало 30,3 млн грн, або 6,0 %.

Заборгованість із виплати заробітної плати працівникам економічно активних підприємств склала 128,5 млн грн, або 27,0 % до загальної суми, найбільша частка якої припадала на промисловість (86,7 %) та будівництво (4,7 %).

Рис. 10.4 Динаміка заборгованості з виплати заробітної плати, млн грн

Із загальної суми заборгованості 23,6 % складає заборгованість із виплати заробітної плати працівникам підприємств, які здійснюють діяльність на підконтрольній державним органам влади території.

Основна частка загальної суми боргу припадала на підприємства промисловості (94,5 %). При цьому більша частина боргу утворена на підприємствах добувної промисловості (378,8 млн грн, або 79,7 %).

11. ОСВІТА

Система освіти Луганської області на підконтрольній українській владі території представлена: 270 закладами дошкільної освіти, 276 закладами загальної освіти, 22 закладами професійно-технічної освіти та 12 закладами вищої освіти.

Заклади дошкільної освіти. У зв'язку зі зростаючим попитом на дошкільну освіту за рахунок створення додаткових дитячих місць та розширення мережі різних типів закладів для дітей дошкільного віку, кількість закладів поступово збільшується. Разом з цим кількість здобувачів дошкільної освіти зменшилася, що зумовлено демографічною та соціально-економічною ситуацією в області, зокрема, у сільській місцевості.

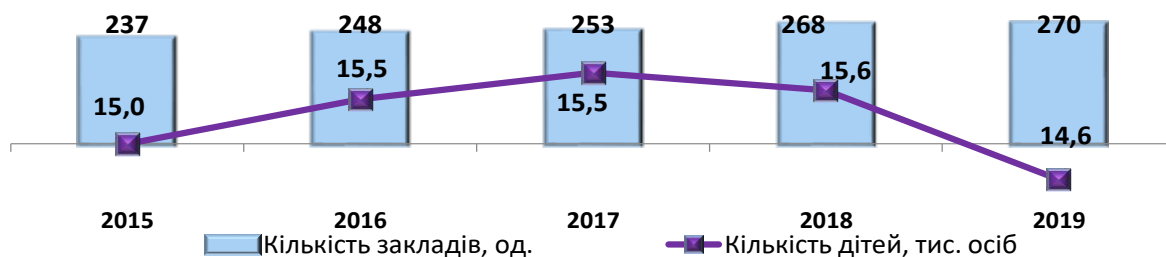

Рис. 11.1 Динаміка кількості закладів дошкільної освіти та дітей в них

Заклади загальної освіти. Зберігається тенденція до скорочення мережі закладів загальної середньої освіти, яка у 2019 році складається з 276 од., що на 1,4 % менше ніж у 2018 році. Скорочення мережі шкіл області зумовлено процесом створення опорних закладів загальної середньої освіти та пов'язаною із ним реорганізацією, зокрема зміною статусу окремих шкіл на філії опорних. На кінець 2019 року мережа опорних шкіл області складається із 17 закладів, з них 12 – в районах та 5 – в об'єднаних територіальних громадах:

Кількість учнів у 2019 році у порівнянні з попереднім роком збільшилася на 1,3 % та склала 55,0 тис. осіб, з них навчалося в установах з денною формою навчання 54,3 тис. осіб, з вечірньою, включаючи тих, хто навчався заочно – 0,03 тис. осіб. Зростання кількості учнів зумовлено демографічною ситуацією, внутрішніми міграційними процесами та розвитком дистанційної форми навчання у закладах загальної середньої освіти.

Рис. 11.2 Динаміка кількості закладів загальної освіти, учнів та учителів у них

Упродовж останніх 5 років кількість вчителів закладів загальної середньої освіти залишається стабільною і становить у 2019 році 6,2 тис. осіб.

Заклади професійної (професійно-технічної) освіти. Кількість закладів професійної (професійно-технічної) освіти протягом 2015-2019 років зазнала істотних змін. У 2015 році на території підконтрольній українській владі залишилося 26 навчальних закладів професійної (професійно-технічної) освіти. На кінець 2016 року за рахунок об'єднання трьох навчальних закладів та припинення роботи Чорнухинського навчального центру їх кількість зменшилася до 24. Відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України у 2017 році проведено реорганізацію (укрупнення) закладів професійної (професійно-технічної) освіти міст Лисичанська та Рубіжного шляхом їх злиття, у результаті чого мережа закладів зменшилася ще на 1 заклад.

У 2019 році продовжилася оптимізація закладів професійної (професійно-технічної) освіти області. Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України Кременський професійний ліцей реорганізовано шляхом приєднання до відокремленого підрозділу «Регіональний центр професійної освіти Луганського національного університету імені Тараса Шевченка». Мережа закладів професійної (професійно-технічної) освіти на кінець 2019 року склала 22 одиниці.

Відповідно до зменшення кількості закладів відбулися зміни обсягу прийому та випуску здобувачів освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Так, у 2019 році кількість прийнятих на навчання осіб склала 2,3 тис. осіб, або 60,5 % порівняно з 2015 роком.

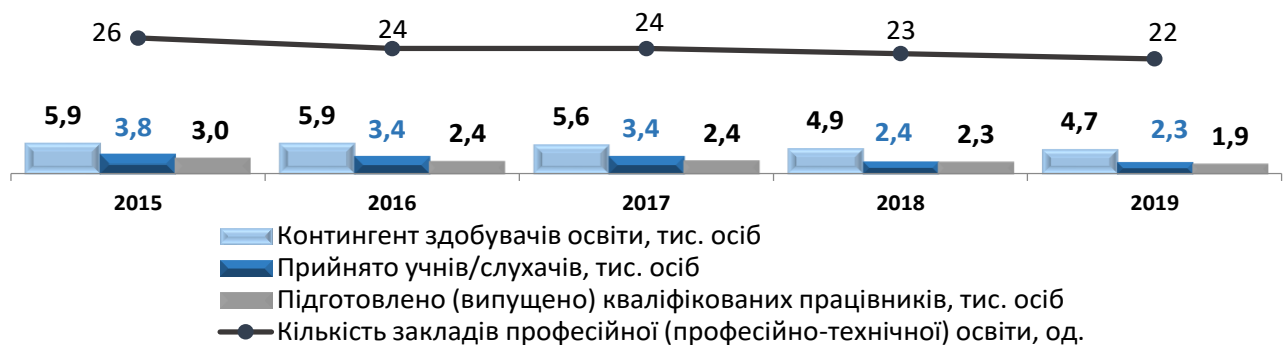

Рис. 11.3 Динаміка кількості закладів професійної (професійно-технічної) освіти та здобувачів освіти у них

Заклади вищої освіти. Мережа вищої освіти представлена 8 закладами вищої освіти I-II рівнів акредитації та 4 закладами вищої освіти III-IV рівнів акредитації, до складу яких входять 9 відокремлених підрозділів.

З 2014 року на підконтрольній українській владі території освітню діяльність продовжили Донбаський державний технічний університет (м. Лисичанськ), Луганський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Старобільськ), Луганський державний медичний університет (м. Рубіжне), Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля (м. Северодонецьк).

У 2016 році Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка був переміщений із м. Миколаєва та м. Сум до м. Северодонецька.

У 2018 році до Луганської області було переміщено Луганський національний аграрний університет.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України Донбаський державний технічний університет приєднано до Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.

Окрім цього, на території області провадить діяльність Луганський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти,

Кількість здобувачів освіти в закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації на початок 2019/20 навчального року склала 2,3 тис. осіб, що майже на 8 % менше за попередній рік, прийнято на навчання 0,8 тис. осіб (на 3,5% менше), випущено – 0,8 тис. осіб (на 15,1 більше %).

Рис. 11.4 Динаміка кількості здобувачів освіти в закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації, тис. осіб

Контингент здобувачів освіти закладів вищої освіти III-IV рівнів акредитації в 2019 році склав 17,8 тис. осіб, що на 3 % менше ніж у 2018 році (18,4 тис. осіб).

Зменшення контингенту здобувачів освіти у закладах вищої освіти області зумовлено нестабільною демографічною ситуацією та відтоком випускників шкіл до інших регіонів.

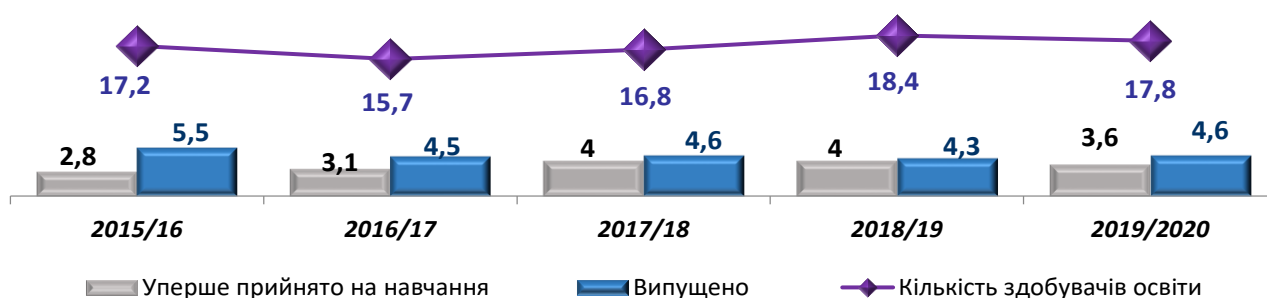

Рис. 11.5 Динаміка кількості здобувачів освіти у закладах вищої освіти III-IV рівнів акредитації, тис. осіб

12. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Система охорони здоров'я Луганської області на підконтрольній українській владі території представлена: 25 лікарняними закладами, 6 диспансерами, 16 центрами первинної медико-санітарної допомоги, 1 регіональним центром екстреної медичної допомоги та медицини катастроф (далі – ЕМД та МК) у складі якого 3 станції екстреної медичної допомоги, обласним центром профілактики та боротьби зі СНІД, дитячим туберкульозним санаторієм м. Северодонецька, обласним будинком дитини м. Северодонецька, обласним бюро судово-медичної експертизи.

Впродовж 2015-2018 років відбулись зміни у кількості лікарень з 30 до 27 за рахунок перереєстрації обласних лікувально-профілактичних закладів з міста Луганськ у міста Северодонецьк, Лисичанськ та Рубіжне. З метою покращання надання медичної допомоги населенню, проведено реорганізацію мережі ЛПЗ у Попаснянському районі, що знаходиться на лінії розмежування, шляхом приєднання до центральної районної лікарні трьох малих лікарень. В рамках реформування системи охорони здоров'я у 2019 році Лисичанський та Луганський обласні протитуберкульозні диспансери об'єднались в одну юридичну особу, а також Чорнухінська дільнична лікарня об'єдналась в одну юридичну особу з Попаснянською центральною районною лікарнею. Лисичанська дитяча міська лікарня та Лисичанська центральна міська лікарня ім. Титова також об'єдналась в одну юридичну особу, таким чином загальна кількість лікарень зменшилась до 25, а диспансерів – до 6. У 2019 році з метою оптимізації системи екстреної медичної допомоги населенню області три станції швидкої медичної допомоги та центр ЕМД та МК об'єдналась в одну юридичну особу – комунальний заклад «Луганський регіональний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф».

Кількість центрів первинної медично-санітарної допомоги у 2015-2019 роках є незмінною, та складає 16 одиниць.

Рис. 12.1 Динаміка кількості медичних закладів, од.

Кількість лікарняних ліжок у медичних закладах на підконтрольній українській владі території у 2015 році складала 7,2 тис. Після проведення оптимізації ліжкового фонду обласних лікувально-профілактичних закладів відповідно до обсягу медичних послуг, що ними надаються, загальна кількість ліжок склала 6,4 тис., що на 11,1 % менше у порівнянні з 2015 роком. У 2017 році змін у кількості лікарняних ліжок у медичних закладах не відбувалося, загальна кількість ліжок склала 6,4 тис. У 2018 році відбулася подальша оптимізація ліжкового фонду обласних ЛПЗ, відповідно до обсягу медичних

послуг, що ними надаються та потреб населення області у третинній медичній допомогі, загальний ліжковий фонд склав 6,15 тис. ліжок, що на 3,9 % менше порівняно з 2017 роком. У 2019 році загальний ліжковий фонд склав 6,12 тис. ліжок, що на 0,5 % менше порівняно з 2018 роком за рахунок оптимізації ліжкового фонду в Білокуракинському та Попаснянському районах.

Впродовж 2015-2018 років суттєвих змін в кількості медичного персоналу в закладах охорони здоров'я на підконтрольній українській владі території не відбувалось. У 2019 році кількість середнього медичного персоналу порівняно з 2018 роком зменшилася на 5,8 % та склала 4,9 тис. осіб, кількість лікарів усіх спеціальностей становить 1,9 тис. осіб (на рівні попереднього року).

13. КУЛЬТУРА

Надання культурних послуг населенню здійснювалося 687 закладами культури і мистецтва (з них 8 – обласні), серед яких: 327 публічних бібліотек, 302 клубні установи, 29 шкіл естетичного виховання, 13 музеїв та 3 філії, 4 демонстратори фільмів, 3 парки, 2 театри, 2 обласні методичні центри, філармонія та заклад фахової передвищої освіти (Севєродонецький коледж культури і мистецтв).

Упродовж 2014-2016 років на підконтрольну українській владі територію було переміщено 6 обласних закладів культури: Луганський обласний центр народної творчості; комунальну установу «Луганський обласний Центр навчально-методичної роботи, культурних ініціатив і кіномистецтва»; Луганський обласний академічний український музично-драматичний театр; Луганський обласний краєзнавчий музей, Луганську обласну філармонію та Луганську обласну універсальну наукову бібліотеку. Зазначені заклади повноцінно відновили свою роботу та успішно функціонують на території області.

Рис. 13.1 Динаміка кількості державних публічних бібліотек та закладів культури клубного типу, од.

Кількість театрів та мережа демонстраторів фільмів протягом 5 років майже не зазнала значних змін. На 5 одиниць збільшено музеїв – з 8 од. у 2015 році до 13 од. у 2016 році та надалі залишилась без змін.

Рис. 13.2 Динаміка кількості театрів, музеїв та демонстраторів фільмів, од.

В клубних закладах області діють 1126 колективів художньої самодіяльності, 126 з них мають звання «народний» та «зразковий».

В аматорських колективах займаються близько 12320 осіб. У порівнянні з 2018 роком кількість колективів збільшилась на 34 од. (з них 13 дорослих колективів, 21 – дитячий), що свідчить про бажання населення різних вікових груп підвищувати свій культурний та духовний рівень, збережено мережу мистецьких шкіл (29 од.).

Контингент учнів (разом з учнями випускних класів) становить 6346 ос., що охоплює 11,5 % від загальної кількості учнів загальноосвітніх шкіл Луганської області.

У мистецьких школах працюють 266 творчих колективів, створено 13 нових.

Книжкові фонди публічних бібліотек області складають 3 млн 97 тис. примірників. У 2019 році книжкові колекції поповнено 74591 примірником, з них: 59051 – книги, 15523 – періодичні видання, 17 – електронні видання.

У фондах 13 комунальних музеїв та 3 їх філій зберігаються понад 110 тис. музейних предметів (з них майже 80 тис. належать до державної частини Музейного фонду України).

У 2019 році проведено часткову або повну реекспозицію існуючих та створення нових експозицій у 13 музеях області. До 100-річчя від дня народження Івана Світличного проведено реекспозицію та відкрито для відвідувачів Музей історії села Половинкине Старобільського району, батьківщині відомого політичного та громадського діяча.

Співробітниками музеїв області проведено 4127 тематичних та оглядових екскурсій, підготовлено 70 наукових праць та статей, відкрито 660 виставок. Музеї прийняли 113,4 тис. відвідувачів.

На території Луганської області, підконтрольній українській владі, розташовано 2767 об'єктів культурної спадщини, а саме:

2253 – археології (з них 2-національного значення);

405 – історії та монументального мистецтва (1 – національного значення);

106 – архітектури місцевого значення (4 – національного значення);

1 – парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва;

2 – ландшафтні.

З них 175 – занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Релігійна мережа на підконтрольній українській владі території регіону репрезентована 45 віросповідними напрямками, які налічують 302 релігійні організації. До складу релігійних організацій входить 294 громади, 2 обласних об'єднання та управління, 2 духовні місії та 4 монастирі. Окрім цього, діють 115 недільних шкіл. Справами церкви опікується 410 священнослужителів.

Сфера міжнаціональних відносин в області представлена 9 національно-культурними об'єднаннями.

14. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

Протягом 2015-2019 років на підконтрольній українській владі території функціонує 23 стадіони, 8 плавальних басейнів, 310 приміщень для фізкультурно-оздоровчих занять в т. ч. 117 – з тренажерним обладнанням.

Протягом останніх років найбільший акцент було націлено на створення спортивних майданчиків. Починаючи з 2015 року цей показник збільшився до 1134 одиниці у 2019 році (на 5,3 %). Кількість приміщень для фізкультурно-оздоровчих занять з площею не менше 162 м² поступово зростала та у 2019 році склала 365 одиниці.

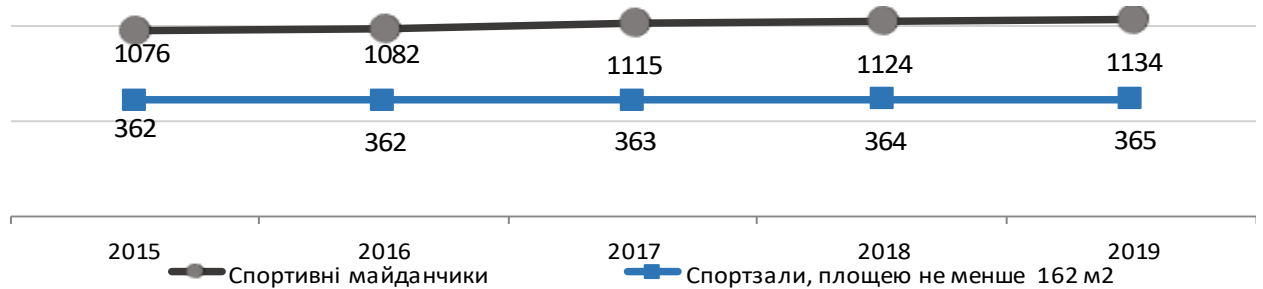

Рис. 14.1 Динаміка кількості спортивних майданчиків та спортзалів, од.

На території області здійснюють свою діяльність 6 комунальних закладів сфери фізичної культури і спорту: Луганська обласна школа вищої спортивної майстерності, Луганський обласний фізкультурний центр «Олімп», Луганський регіональний центр з фізичної культури та спорту інвалідів «Інваспорт», Луганська обласна спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву, Луганська обласна дитячо-юнацька спортивна школа для інвалідів та 20 ДЮСШ в містах, районах та ОТГ.

В області культивується 74 види спорту, з яких 25 – олімпійські. Пріоритетними для регіону визнані 8 олімпійських видів спорту.

У 2019 році до основного складу збірної команди України з олімпійських видів спорту від Луганщини потрапило 34 спортсмена, вважаються кандидатами в збірну команду 23 особи, резерв – 18 спортсменів. 3 неолімпійських – 40 спортсменів, вважаються кандидатами в збірну команду 22 особи, резерв – 115 спортсменів.

В спортивних школах фізичною культурою та спортом займаються 7077 спортсменів, заняття з якими проводить 301 тренер (у 2015 році – 7543 спортсмена, 293 тренери; у 2016 році – 7631 спортсмен, 297 тренерів; у 2017 році – 8043 спортсменів, 308 тренерів, у 2018 році – 7601 спортсмен, 307 тренерів).

Вагому роботу із залучення широких верств населення до систематичних занять фізичною культурою та спортом проводять обласні організації всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств «Спартак», «Україна», «Колос», обласне відділення комітету фізичного виховання та спорту Міністерства освіти та науки України.